

Hlasový poradce

...aneb průvodce hlasovými technikami, lektor zpěvu, školitel jevištní řeči, trenér práce s hlasem, Voice/Vocal Coach...

pro Vaše (hudební) divadlo

KOMU TÍM PROSPĚJETE?

Vašim účinkujícím
Jejich profesionálním výkonům
Jejich sebedůvěře, kreativitě a zdraví
Vašemu představení
Vašim divákům

"HLASAŘ" VE ZKRATCE

- umí být přínosem **pro zkušené profesionály i nadšené ochotníky**
- vede účinkující k **co nejdokonalejšímu mluvenému i pěveckému projevu**
 - **identifikuje neefektivní či destruktivní hlasové návyky**
 - **nabízí účinné a bezpečné postupy**
- vede účinkující k **umělecké interpretaci dle představ/zadání autorů**
 - **pozitivně motivuje, povzbuzuje kreativitu a nadšení k další práci**

Hlavními body práce hlasového kouče jsou:

- **rozvoj a používání zdravého a autentického hlasu** (účinná a zároveň bezpečná hlasová technika)
- **kultivace hlasu a způsobů jeho tvorby** (dech, fonace, resonance, selektivní uvolnění, eliminace nekontrolovaných tenzí...)
- nadstavbové **zušlechtění řeči** (ortoepie, ortofonie, artikulace, modulace...)
- **umělecká práce s řečí** (jevištní řeč, informace, emoce, podtext...)
- souvislosti hlasu s fyzickým tělem a psychikou (tělesný prožitek, zvládání trémy...)
- **uvolňovací cvičení**
- **zásady hlasové hygieny**
- poskytnutí nástrojů pro **individuální rozvoj** (nahrávky, cvičení, pomůcky...)
- **odhalování mýtů a rizik** – tj. neefektivních (a často i destruktivních) návyků (přejatých či samoindukovaných), které znesnadňují hlasový projev nebo ohrožují zdraví hlasu

PRŮŘEZ TYPICKOU ČINNOSTÍ HLASORÁDCE

Účast na čtených i aranžovacích zkouškách a sólových i sborových korepeticích:

- pro co nejpřesnější vedení umělců při následných/paralelních hlasových konzultacích
- vnímá a přejímá vizi autorů, vč. režijních a dramaturgických připomínek
- fixuje požadovanou interpretaci všech činoherních i pěveckých partů
- do zkoušek vedených režisérem/korepetitorem/sbormistrem hlasář spíše nezasahuje, připomínkuje jen zřídka (v případech, kdy se jedná o větší, obecněji platný problém)
- jako tichý pozorovatel identifikuje a zaznamenává možnosti ke zlepšení u konkrétních účinkujících či skupin
- přijímá konkrétní požadavky vedoucího zkoušky (režiséra, sbormistra...) cílené na řešení konkrétních aspektů hlasového projevu účinkujících
- průběžně vytváří akční plán individuálních i hromadných hlasových konzultací

Organizace a vedení individuálních i hromadných konzultací činoherních částí:

- v souladu s režijním záměrem
- dech, fonace, resonance, postoj
- práce na artikulaci (rázy, švy, dodržení souhlásek i samohlásek, koncovky...)
- respektování ortofonických a ortoepických norem
- odstranění "falešných intonací", směřování k přesvědčivému projevu
- odstranění mluvních zlovyků, hyperkorektnosti, nářečí, nečeských slovních důrazů a nesprávně užívaných asimilací znělosti
- melodická, silová, kvalitativní a kvantitativní modulace; práce s tichem
- rozpoznání významových (myšlenkových) celků v textu
- směřování k efektivní výstavbě funkční situace v rámci scény
- práce s vnitřní motivací postavy, porozumění ději
- práce s podtextem – ostentativně sdělovaná myšlenka versus vyřčená slova
- emoce a sdělení významu, autentičnost projevu
- dynamika dialogové výměny, vnímání spoluúčinkujících
- využití nahrávací techniky a softwarové analýzy

Systematický nácvik sólových pěveckých partů:

- v souladu se záměrem hudebního nastudování
- dech, fonace, resonance, postoj, uvolnění vs. aktivita různých částí torsa a krku
- individuální postupy nácviku písní
- instrukce pro zvládnutí interpretačně náročných pasáží
- odstranění nedokonalostí v artikulaci

- optimalizace využití výrazových prostředků
- korekce nevhodných stereotypů (nadužívané vibrato, nevhodné glisy, nevhodně měkké či tvrdé hlasové začátky, nežádaně dyšné tóny...)
- použití adekvátních zpěvních kvalit ("módů")
- použití adekvátní resonance a (ne-)modifikace vokálů
- využití nahrávací techniky a praktických pomůcek
- použití specializovaného SW pro analýzu různých kvalit hlasového projevu

Vedení podpůrných **sborových korepetic:**

- v souladu se záměrem sbormistra
- nejčastěji po jednotlivých skupinách, které potřebují získat větší jistotu
- v případě potřeby mohou členové company dostat možnost (nebo vřelé doporučení) individuálních konzultací

Návrhy a realizace tematických **workshopů na míru ansámblu/projektu, např.:**

- team-building, vzájemné vnímání a napojení, boj s trémou
- vícehlasy, improvizace
- mindfulness, mikro-koordinace,
- uvolňovací techniky, hlasová hygiena, prevence poškození hlasu
- warm-upy, warm-downy, trénink
- technika mluveného slova, jevištní řeč
- základní ingredience pěvecké techniky
- pokročilé techniky zpěvu

Hlasový poradce může být (v závislosti na požadovaném rozsahu činnosti) chápán i jako **asistent režie** a/nebo **hudebního nastudování**. Vzhledem k jeho vazbě na práci s jazykem může být též přizván k **dramaturgickým konzultacím vznikajícího díla (dialogů či písňových textů)**.

EHM..., A JAK VELKÁ POLOŽKA V ROZPOČTU TO JE?

Právě tak velká, jak budete chtít. Je jen na Vás, jako na zadavateli, jaký rozsah poradenské péče chcete svému ansámblu poskytnout. Vy (příp. producent, režisér, sbormistr...) určíte, na jaké aspekty projevu sólistů či company je třeba se zaměřit a kolik času je potřebné jim věnovat, tedy kolik hodin konzultací s hlasovým koučem jim dopřejete a jak budete chtít konzultace či workshopy strukturovat a dávkovat.

CO ČLOVĚK, TO NÁZOR. CO PORADCE, TO JINÁ RADA.

Na předchozích stránkách jste se dočetli, jak profesi hlasového poradce vnímá a prožívá níže uvedený autor tohoto textu. Jiný kouč bude mít jiné zkušenosti a metody. Možná se bude specializovat jen na zpěv nebo naopak na řeč. Možná o to odborněji. Možná ne. Možná bude mít i celkově jiný přístup. A tím nemusí být horší.

Existuje přísloví o tom, že z oliv dostanete to nejlepší teprve pod tlakem a že stejné je to i s lidmi. Ačkoli tento princip skutečně mnohdy funguje, ve vztahu ke svým klientům dávám přednost jinému přístupu.

Věřím:

- v pozitivní motivaci, povzbuzení, vzájemnou důvěru a sdílení nadšení pro věc
- v empatický, pozorný a svědomitý přístup
- v pečlivost, důraz na detaily a ve schopnost pojmenovat i nedostatky způsobem, který klienta motivuje a nikoli naopak
- že vstřícný přístup neznamena jakýkoli kompromis v profesionální úrovni výsledku
- že naopak o to více mohou pak od účinkujících v jejich uměleckém nasazení žádat

Tvrdím:

- že konkrétní nově vyzkoušená hlasová technika musí fungovat v podstatě okamžitě, bez nutnosti např. několikátýdenního tréninku
- že pokud to tak není (a pokud ji klient provádí správně), buď není účinnou technikou nebo není vhodná pro daného klienta
- že v takovém případě je každopádně nutné najít techniku jinou, která zabere hned
- že v dnešní době jsou sice informace téměř o čemkoli snadno dostupné, totéž však platí i o dezinformacích
- že i v oboru hlasových technik se šíří neuvěřitelné množství přežitých mýtů, nepravd a zavádějících či potenciálně škodlivých tvrzení a metod
- že **mým cílem je** kontinuálně pečlivě zkoumat a **vybírat pro své klienty** právě informace a **techniky bezpečné a účinné**, takové, které **nejsou založené pouze na jakési "dojmologii"** nebo na tom, že "to" někdo "takhle učí už patnáct let stejně dobře"; v dnešní době již máme **solidní základnu vědeckých výzkumů**, které nám mohou pomoci **opustit přežití metody a pracovat s hlasem racionálně a efektivně**

Hlasové techniky?

JE TO VĚDA!

Dnes už naštěstí ano :)

KDO JSEM?

Jsem David Tomášek.

Hlasový poradce, pěvecký kouč, instruktor mluveného projevu, mistr zvuku, lektor, muzikant a muzikálový herec.

Jako "zvuk-kluk" čili mistr zvuku jsem pracoval např. jako **hudební zvukař** (ve studiích i při živých zvučeních menších koncertů i na velkých festivalech), ale také **v dabingu** (zejm. *Studio Virtual*) a **v TV a filmové postprodukci**. Se zmíněným *Studiem Virtual* jsme letos (2019) za dabing filmu *Coco* obdrželi celkem **tři nominace na Cenu Františka Filipovského za dabing**. Měl jsem tu čest pracovat i v rádiu Svobodná Evropa jako zvukař živého vysílání.

Kromě kroucení knoflíky na mixážním pultu a kouzlení se různými zvukovými a hudebními programy mě baví i **producentská práce**, kdy se snažím **z právě nahrávajícího interpreta dostat maximální umělecký výkon**. Obzvlášť rád si smlsnu na hlasových umělcích (ať už zpívajících či mluvících).

Jsem sám **aktivním zpěvákem** – v uplynulé divadelní sezóně jsem si zaúčinkoval ve v pořadí již třetím muzikálu (konkrétně jsem si užíval krásnou roli hlavního padoucha Nadosaha Pozlátka v titulu *Zaslaná pošta*).

Jako **hlasový poradce** nejsem jen lektorem jevištní řeči nebo naopak pouze učitelem zpěvu. Výuku a koučink nabízím **v oblastech mluveného slova i zpěvu a v jejich vzájemném propojení**.

Oporou jsou mi **mnohaleté zkušenosti** z oblasti **divadelní a dabingové tvorby** – společně se znalostmi a dovednostmi nabytými **kontinuálním průzkumem světa hlasových technik** a aktivním **akademickým vzděláváním**.

V září 2019 jsem úspěšně dokončil své vzdělání v oboru **Zvuková a hudební tvorba a výuka** (*Audio & Music Production and Education*) v magisterském programu **SAE Institute Oxford** (garantovaném **Middlesex University London**). Můj diplomový projekt se zabýval zejména **vokální produkcí a také výukou hlasových technik**. Byl ohodnocen zařazením do kategorie *High Distinction* (přeložitelné jako obdoba českého „s vyznamenáním“) a já jsem obdržel titul *M.A. (Master of Arts in Professional Practice – Audio & Music Production and Education)*.

Mimo to jsem absolvoval mnoho různých hlasových workshopů a kurzů, v neposlední řadě i celosvětově uznávaný **Estill Voice Training** (úroveň 1 i 2). Inspiraci k práci nacházím ale i v **Complete Vocal Technique, Accent Method** nebo v metodách mnoha úspěšných koučů jako jsou *Robert Lunte, Jeannie Deva, Per Bristow, Ken Tamplin,*

Janice L. Chapman, Joan Lader a dalších. Využívám např. i poznatky institucí jako *National Center for Voice and Speech* nebo *National Association of Teachers of Singing*. Nejsem certifikovaným lektorem žádné ze zmíněných hlasových "škol", ale naopak vybírám a poskytuji svým klientům to nejlepší z každé z nich.

Jako hlasový poradce mám tu čest být stálým členem tvůrčího týmu nově vzniklého *Hudebního divadla Ze:Mě* v Českých Budějovicích.

Nabízím **komplexní přístup**, který je zajištěn různorodostí aktivit, kterým se sám věnuji. Patří mezi ně zmíněné **účinkování v muzikálech** (praxe ve zpěvu i jevištní řeči), **nahrávání komentářů** (voiceoverů) pro reklamy i další účely (např. **logopedická aplikace** pro děti, které jsem propůjčil svůj hlas) a také neustávající průzkum světa hlasových technik. Zžitkovatelná je i má znalost hudební teorie a schopnost hry na klavír a kytaru. Zejména pak – jako absolvent *School of Audio Engineering v Oxfordu* – působím jako mistr zvuku při různých **hudebních nahrávaních i špičkových dabingových produkcích**, kde je **vedení hudebníků či speakerů/herců k co nejlepším výkonům součástí i mojí práce**. Kromě koučování zpěváků při hudebním natáčení je nesmírně zajímavé režírovat např. nahrávání voiceoverů a dohlížet na správnou výslovnost i provedení – těmito tématům se zčásti věnuji i v rámci **výuky předmětu Zvuk a multimédia** na vysokoškolském oboru *Multimédia v ekonomické praxi (VŠE v Praze)*.

Bc. David Tomášek, M.A.

+ 420 603 978 055

david@hlasovykouc.cz

www.hlasovykouc.cz